

education

Department:
Education
North West Provincial Government
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

PROVINSIALE ASSESSERING

GRADE 10

**GEOGRAFIE V1
NOVEMBER 2024
NASIENRIGLYNE**

PUNTE: 150

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 9 bladsye.

AFDELING A: ATMOSFEER EN GEOMORFOLOGIE**VRAAG 1; ATMOSFEER**

1.1	1.1.1	Verdamping (1)		
	1.1.2	Kondensasie (1)		
	1.1.3	Neerslag (1)		
	1.1.4	Neerslag (1)		
	1.1.5	Verdamping (1)		
	1.1.6	Kondensasie (1)		
	1.1.7	Kondensasie (1)	(7 x 1)	(7)
1.2	1.2.1	Weerkaatsing(1)		
	1.2.2	Insolasie (1)		
	1.2.3	Bestraling (1)		
	1.2.4	Geleiding (1)		
	1.2.5	Konveksie (1)		
	1.2.6	Albedo (1)		
	1.2.7	Seestrome (1)		
	1.2.8	Sonbestraling (1)	(8 x 1)	(8)
1.3	1.3.1	Die atmosfeer is die lug wat die aarde omring. (KONSEP)	(1 x 2)	(2)
	1.3.2	Kouer (1) en verminder (1)	(2 x 1)	(2)
	1.3.3	Temperatuur neem toe (1)	(1 x 1)	(1)
	1.3.4	Die reaksie tussen sonlig en die osoon in die boonste stratosfeer genereer hitte. (2)	(1 x 2)	(2)
	1.3.5	Stratosfeer (1)	(1 x 1)	(1)
	1.3.6	CFC's wat gebruik word in dryfmiddel van aërosolbespuiting.(1) CFC's wat in koelmiddels in yskas gebruik word (1) CFC's wat in lugversorgingstelsels gebruik word (1) Aardverwarming (1) Ongereguleerd raket -sitkamers (1)		

	Stikstof agtig verbranding (1) [ENIGE EEN]	(1 x 1)	(1)
1.3.7	Die osoonlaag absorbeer die meeste van die son se skadelike UV -strale en dien as 'n natuurlike sonskerm. (2)	(1 x 2)	(2)
1.3.8	Mense moet probeer om produkte met die naam "osoonvriendelik" te gebruik (2) Alle CFC's moet vervang word (2) Plant meer bome (2) Gebruik openbare vervoer (2) Opvoedkundige bewusmakingsprogramme (2) Stoor elektrisiteit (2) Gebruik 'n hoër standaard van elektriese toestelle (2) Koolstofbelasting (2) Energiebelasting (2) Stel koolstofvrystellingslimiete (2) Gebruik elektriese voertuie (2) Verminder die gebruik van kunsmisstowwe (2) Brei metaan -ekstraksie uit (2) [ENIGE TWEE]	(2 x 2)	(4)
1.4.1	Stadige toename in die aarde se temperatuur (2) [KONSEP]	(1 x 2)	(2)
1.4.2	Verbranding van steenkool vir kragopwekking (1) Verbranding van olie-gebaseerde brandstof vir vervoer. (1) Ontbossing (1) Oorbeweiding (1) [ENIGE EEN]	(1 x 1)	(1)
1.4.3	Uiterste droogte (1) Ongekende vloede (1)	(2 x 1)	(2)
1.4.4	Waterspanning - minder reënval warm temperatuur - hoë verdamping (1) Gewasversaking - Minder reënval/oorstromings (1) Infrastruktuur skade - oorstromings uiterste weersomstandighede (1) Humanitêre krisis - droogte/oorstromings kan tot armoede lei(1) [ENIGE TWEE]	(2 x 1)	(2)
1.4.5	Verminder kweekhuisgasvrystellings (2) Die vind van alternatiewe vir fossielbrandstowwe - skakel oor na hernubare energiebronne. (2) Skep openbare bewustheid - moedig ander aan om te bewaar (2) Spaar energie-koop energie-effektiewe produkte (2) Gebruik herwinbare produkte (2) Gebruik minder hitte en lugversorging (2)		

		Ry minder en slim - maak gebruik van openbare vervoer - ry elektriese voertuie (2) [ENIGE VIER]	(4 x 2)	(8)
1.5	1.5.1	Isobaar (1)	(1 x 1)	(1)
	1.5.2	Hoë druk (1)	(1 x 1)	(1)
	1.5.3	Atmosferiese druklesing neem toe na die middel van die druk. (2)	(1 x 2)	(2)
	1.5.4	5 knots (1)	(1 x 1)	(1)
	1.5.5	Koue front (1)	(1 x 1)	(1)
	1.5.6	Frontale (1)	(1 x 1)	(1)
	1.5.7	Warm lug styg die koue lug op (2) Warm lug styg en koel (2) Die waterdamp kondenseer en wolke vorm. (2) [ENIGE TWEE]	(2 x 2)	(4)
	1.5.8	<u>Konvensionele reënval:</u> Die aarde se oppervlak word deur die son verhit. (2) Die warm oppervlak verhit ook die lug. (2) Warm lug styg deur konveksie, waterdamp kondenseer in die toring van cumulonimbus wolke. (2) Swaar reënval val in kort storte. (2) [ENIGE EEN] <u>Orografiese reënval:</u> neerslag/ reënval geproduseer deur/ wanneer die berge van die oplaai dien as hindernisse vir enige vloei wat dit dwing om op te staan (2) Die klam lug wat aan die helling beweeg en die konfederasie lewer- sodoende reënval. (2) [ENIGE TWEE]	(2 x 2)	(4)
				[60]

QUESTION 2 : GEOMORFOLOGIE

2.1	2.1.1	Z (1)		
	2.1.2	Y (1)		
	2.1.3	Y (1)		
	2.1.4	Y (1)		
	2.1.5	Y (1)		
	2.1.6	Z (1)		
	2.1.7	Z (1)		
	2.1.8	Y (1)	(8 x 1)	(8)
2.2	2.2.1	D (1)		
	2.2.2	D (1)		
	2.2.3	C (1)		
	2.2.4	B (1)		
	2.2.5	D (1)		
	2.2.6	A/D (1)		
	2.2.7	A (1)	(7 x 1)	(7)
2.3	2.3.1	Die teorie wat die aarde se oppervlak beskryf wat bestaan uit verskillende plate wat stadig beweeg: (2) [KONSEP]	(1 x 2)	(2)
	2.3.2	a) konvergent (1) b) Transformeer vou (1) c) Divergent (1)	(3 x 1)	(3)
	2.3.3	Eilandboë/ vulkaniese eilande (1) [ENIGE EEN]	(1 x 1)	(1)
	2.3.4	Plooi berge (1)	(1 x 1)	(1)
	2.3.5	<u>'N Mid-oseaniese rif:</u> Vorm wanneer twee oseaniese plate van mekaar af wegbeweeg. (2) Terwyl hulle uitmekaar trek, styg en stol op die oppervlak om nuwe land te skep. (2)		

		<u>Oseaniese loopgrawe:</u>		
		Vorm wanneer 'n digter oseaniese plaat met 'n minder digte kontinentale plaat bots (2).		
		Die digter oseaniese plaat gly onder die minder. (2)		
		[ENIGE TWEE]	(2 x 2)	(4)
2.3.6		Die plate sweef op die gesmelte mantel (2)		
		Die kors van die aarde word in verskillende groot stukke gebreek wat voortdurend in verskillende rigtings beweeg. (2)		
		Die kors van die aarde het in sewe borde gebreek wat op die gesmelte buitenste mantel rondbeweeg. (2)		
		Die verskillende plate kan wegbeweeg en na mekaar toe op die gesmelte mantel van die aarde. (2)		
		Die plate is nie vas nie en kan beweeg omdat dit op die vloeistof en gesmelte buitenste mantel van die aarde gly. (2)		
		[ENIGE TWEE]	(2 x 2)	(4)
2.4	2.4.1	Seismometer/ seismograaf (1)		
		[ENIGE EEN]	(1 x 1)	(1)
	2.4.2	Plaas direk bokant die fokus op die oppervlak (2)		
		[KONSEP]	(1 x 2)	(2)
	2.4.3	Klerksdorp (1)	(1 x 1)	(1)
	2.4.4	“Dit kan skade aan geboue met swak konstruksie veroorsaak, en almal sal die bewing daarvan voel”. (1)	(1 x 1)	(1)
	2.4.5	Ondergrondse opgrawing kan lei tot stressors wat aardbewings veroorsaak. (2)	(1 x 2)	(2)
	2.4.6	EFFEKTE:		
		Lei tot beserings. (2)		
		Finansiële probleme (2)		
		Sterftes (2)		
		Vernietiging van infrastruktuur (2)		
		VERMINDERDE IMPAK:		
		Soek aktiewe fout sones (2)		
		Identifiseer hoërisiko-gebiede (2)		
		Voorspel waar aardbewings kan staak (2)		
		Maak seker dat nooddienste in plek is (2)		
		Bou damme langs foutlyne om die skokke op te neem (2)		
		Versterk bestaande infrastruktuur en huise (2)		
		Bou sterk breekwater om kusgebiede te beskerm (2)		
		Geboude aardbewing-weerstandige geboue (2)		
		Vroeë waarskuwingstelsels vir tsoenami's (2)		
		Bou huise op hoër grond (2)		
		Bou spesiaal versterkte geboue (2)		
		Mense op te voed (oor die gevaar van aardbewings. (2)		

		Met rampvoorrade byderhand (2) [ENIGE VIER]	(4 x 2)	(8)
2.5	2.5.1	Opening in die aarde se oppervlak waarvandaan magma as lava uitbars.	(1 x 2)	(2)
	2.5.2	Stratovolcano/(1) saamgestel (1) [ENIGE EEN]	(1 x 1)	(1)
	2.5.3	Baie hoë vulkaan met steil hellings (2) Wisselende lae as en lava (2) [ENIGE EEN]	(1 x 2)	(2)
	2.5.4	Vent: Opening of mond van 'n vulkaan (2) Krater: is die depressie (Hallow) aan die bokant van die vulkaan (2) [ENIGE TWEE]	(2 x 2)	(4)
	2.5.5	Vulkaniese as kan as kunsmis vir grond optree (2) Vulkaniese streke soos Hawaii word toeristeaantreklikhede (2) Ondergrondse water in vulkaniese gebiede is warm genoeg om te gebruik vir verwarmingstelsels en opwekking van elektrisiteit (2) [ENIGE DRIE]	(3 x 2)	(6)
				[60]
		TOTAAL AFDELING A:		120

AFDELING B**VRAAG 3 : GEOGRAFIESE VAARDIGHEDE EN TEGNIEKE**

3.1	3.1.1	D (1)	(1 x 1)	(1)
	3.1.2	B (1)	(1 x 1)	(1)
	3.1.3	C (1)	(1 x 1)	(1)
	3.1.4	1 cm op die kaart verteenwoordig in werklikheid 50 000 cm (1)	(1 x 1)	(1)
	3.1.5	Werklike afstand = 1.5 (1) cm x 500 m (Range 1.4 – 1.6) = 750 m (1) (Speling 700 – 800 m)	(2 x 1)	(2)
	3.1.6	218° (2) (Speling 217°to 219°)	(1 x 2)	(2)
	3.1.7	218° (1) + 26° 16' W = 244° 16' W (1)	(2 x 1)	(2)
3.2	3.2.1	Toon dieselfde grondoppervlakte (1) Albei het kontoerlyne (1) Albei het 'n verhouding en lineêre skale [ENIGE EEN]	(1 x 1)	(1)
	3.2.2	King Shaka International (1)	(1 x 1)	(1)
	3.2.3	Oggend (1)	(1 x 1)	(1)
	3.2.4	Die skaduwees val in 'n suid-westelike rigting. (2)	(1 x 2)	(2)
	3.2.5	Goedkoper om geproduseer te word. (1) Meer akkuraat en maklik opgedateer indien nodig. (1) Groter skaal beteken dat meer besonderhede gesien kan word. (1) [ENIGE EEN]	(1 x 1)	(1)
	3.2.6	Verminder die windspoed om gewasse te beskerm (2) Estetiese aantrekkingskrag (2) [ENIGE EEN]	(1 x 2)	(2)
	3.2.7	Gelyk (1)	(1 x 1)	(1)
	3.2.8	Kontoerlyne is ver van mekaar af (2)	(1 x 2)	(2)
	3.2.9	Nasionale pad (1)	(1 x 1)	(1)

3.3	3.3.1	Versameling, stoor en vertoon van ruimtelike data [KONSEP]	(1 x 2)	(2)
	3.3.2	Versamel, bestuur, ontleed en visualiseer ruimtelike data, wat waardevolle insigte bied en besluitnemingsprosesse inlig. (2)	(1 x 2)	(2)
	3.3.3	skandeerder (1) Sleutelbord (1) [ENIGE EEN]	(1 x 1)	(1)
	3.3.4	Afstandwaarneming (1)	(1 x 1)	(1)
	3.3.5	Rekenaars is vinniger/ goedkoper/ doeltreffend (2) Meer inligting kom in die wêreld (2) Die wêreld se probleme bestaan in 'n geografiese konteks (2) GIS kan in die daaglikse lewe gebruik word, bv. Die keuse van nabygeleë skool (2) [ENIGE EEN]	(1 x 2)	(2)
			TOTAAL AFDELING B:	30
			GROOT TOTAAL:	150